

**ORGANIZACJA KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO
ORAZ UDZIELANIE UCZNIOM POMOCY PSYCHOLOGICZNO –
PEDAGOGICZNEJ
W ŚWIETLE NOWYCH REGULACJI PRAWNYCH,
WE WSPÓŁPRACY Z JST**

**PODNIESIENIE EFEKTYWNOŚCI KSZTAŁCENIA UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI
POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**

**Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia
Poddziałanie 3.3.3 Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty systemowe**

Akademia Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

Nowe regulacje prawne zawarte zostały w rozporządzeniach:

w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. Nr 228, poz. 1487)

w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz.U. Nr 228, poz. 1490)

w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz ośrodkach (Dz.U. Nr 228, poz. 1489)

w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych

w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz szkół publicznych

w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 228, poz. 1491)

w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. Nr 228, poz. 1488)

w sprawie ramowego statutu publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej (Dz.U. Nr 228, poz. 1492)

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu, szkole i placówce polega na:

- **rozpoznawaniu możliwości psychofizycznych uczniów**
- **rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów**, wynikających w szczególności ze:

- 1) szczególnych uzdolnień;
- 2) niepełnosprawności;
- 3) niedostosowania społecznego;
- 4) zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- 5) choroby przewlekłej;
- 6) specyficznych trudności w uczeniu się;
- 7) zaburzeń komunikacji językowej;
- 8) sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
- 9) niepowodzeń edukacyjnych;
- 10) zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego, kontaktami środowiskowymi;
- 11) trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą;
- 12) innych potrzeb dziecka.

3

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Kto udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej?

Pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielają, prowadzący zajęcia z uczniem, nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści, w szczególności, psycholodzy, pedagogzy, logopedzi i doradcy zawodowi, **we współpracy** z:

- 1) rodzicami uczniów;
- 2) poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi;
- 3) placówkami doskonalenia nauczycieli;
- 4) innymi przedszkolami, szkołami i placówkami;
- 5) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

4

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana **z inicjatywy:**

- 1) ucznia;
- 2) rodziców ucznia;
- 3) nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzącego zajęcia z uczniem;
- 4) poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej;
- 5) asystenta edukacji romskiej;
- 6) pomocy nauczyciela.

Pomoc psychologiczno – pedagogiczną organizuje dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki.

5

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana w formie:

uczniom

- klas terapeutycznych (z wyjątkiem szkół specjalnych);
- zajęć rozwijających uzdolnienia;
- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych;
- zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej;
- porad i konsultacji.

rodzicom uczniów i nauczycielom

- porad i konsultacji;
- warsztatów i szkoleń.

6

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

W przedszkolu i placówce pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana w formie:

uczniom

- zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
- zajęć rozwijających uzdolnienia;
- porad i konsultacji.

rodzicom uczniów i nauczycielom

- porad i konsultacji;
- warsztatów i szkoleń.

7

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Rodzaje zajęć

- 1. Zajęcia rozwijające uzdolnienia** organizuje się dla uczniów szczególnie uzdolnionych przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy. Liczba uczestników zajęć wynosi **do 8** uczniów.
- 2. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze** organizuje się dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego.
Liczba uczestników zajęć wynosi **do 8** uczniów.
- 3. Zajęcia specjalistyczne:**
➤ **zajęcia korekcyjno-kompensacyjne** organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się.
Liczba uczestników zajęć wynosi **do 5** uczniów.

8

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

- **zajęcia logopedyczne** organizuje się dla uczniów z zaburzeniami mowy, które powodują zaburzenia komunikacji językowej oraz utrudniają naukę.
Liczba uczestników zajęć wynosi **do 4 uczniów**.

- **zajęcia socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym** organizuje się dla uczniów z dysfunkcjami i zaburzeniami utrudniającymi funkcjonowanie społeczne.
Liczba uczestników zajęć wynosi **do 10 uczniów**.

- 4. **Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej** organizuje się w celu wspomagania uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy. Zajęcia te prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.

9

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

- **Zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze** oraz **zajęcia specjalistyczne** prowadzą nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie dla rodzaju prowadzonych zajęć.

- Godzina zajęć dydaktyczno-wyrównawczych trwa **45 minut**, a godzina zajęć specjalistycznych trwa **60 minut**.

- W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie godzin zajęć specjalistycznych **w czasie krótszym niż 60 minut**, zachowując łączny czas zajęć ustalony dla danego ucznia.

10

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Nauczyciel, wychowawca grupy wychowawczej lub specjalista **informuje niezwłocznie dyrektora** przedszkola, szkoły lub placówki o stwierdzonej **potrzebie objęcia ucznia pomocą** psychologiczno-pedagogiczną, wynikającej z przeprowadzonych działań pedagogicznych.

11

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Kto planuje i koordynuje udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej?

Planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce jest zadaniem zespołu nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych oraz specjalistów, prowadzących zajęcia z danym uczniem, tworzących **zespół**.

Dyrektor wyznacza osobę lub osoby koordynujące pracę zespołu.

Spotkania zespołu zwołuje, w miarę potrzeb, osoba koordynująca pracę Zespołu, **nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku szkolnym**.

12

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Organizacja pracy Zespołu

Zespół tworzy dyrektor przedszkola, szkoły i placówki **dla ucznia** posiadającego:

- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,
- orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania,
- opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej (*niezwłocznie po otrzymaniu orzeczenia lub opinii*),
- wobec którego nauczyciel, wychowawca grupy wychowawczej lub specjalista stwierdził potrzebę objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, wynikającą z przeprowadzonych działań pedagogicznych (*niezwłocznie po otrzymaniu informacji*).

13

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Kto może brać udział w posiedzeniu Zespołu?

1. **Rodzice ucznia** mogą uczestniczyć w pracach Zespołu w części dotyczącej ich dziecka;
o terminie posiedzenia Zespołu i możliwości uczestnictwa w jego pracach dyrektor zawiadamia rodziców ucznia,
2. **Przedstawiciel poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej** – na wniosek dyrektora;
3. **Inne osoby, w szczególności lekarze, psychologzy, pedagodzy, logopedzi lub inni specjaliści** – na wniosek rodzica ucznia.

Osoby biorące udział w spotkaniu zespołu obowiązane są do nieujawniania spraw poruszanych podczas spotkania.

14

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Zadania Zespołu

- 1) **ustala zakres**, w którym uczeń wymaga **pomocy psychologiczno-pedagogicznej** z uwagi na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz indywidualne możliwości psychofizyczne;
- 2) **określa zalecane formy, sposoby i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej**, z uwzględnieniem zaleceń zawartych odpowiednio w orzeczeniu lub opinii oraz indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia i indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia;
W przypadku ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego: zalecane formy, sposoby i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej stanowią część indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego opracowywanego w ramach prac zespołu;
- 3) **planuje działania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i sposób ich realizacji** – w przypadku ucznia gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej.

15

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Zadania Zespołu c.d.

- 4) podejmuje **działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych**;
- 5) stosownie do zalecanych form i sposobów pomocy psychologiczno-pedagogicznej, okresów jej udzielania, **określa działania wspierające wobec rodziców ucznia oraz zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi**, w tym poradniami specjalistycznymi, **placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami** działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży;
- 6) opracowuje **plan działań wspierających**

16

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Zadania Zespołu c.d.

- **dokonyuje oceny efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej** udzielanej uczniowi, w tym efektywności prowadzonych zajęć;
dokonując oceny określa wnioski i zalecenia dotyczące dalszej pracy z uczniem, w tym zalecane formy, sposoby i okresy udzielania uczniowi dalszej pomocy psychologiczno-pedagogicznej; ocena efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego stanowi część wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia.
- **zakłada i prowadzi Kartę Indywidualnych Potrzeb Ucznia.**

17

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Dla kogo zakłada się Kartę Indywidualnych Potrzeb Ucznia?

Dla ucznia posiadającego:

- **opinię** poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej,
- **orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,**
- **orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania,**
- **dla ucznia, u którego ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne, nauczyciel, wychowawca grupy wychowawczej lub specjalista, prowadzący zajęcia z uczniem, stwierdził potrzebę objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną.**

Dla kogo nie zakłada się Karty Indywidualnych Potrzeb Ucznia?

Karty nie zakłada się uczniowi posiadającemu:

- **orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,**
- **opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.**

18

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Dyrektor przedszkola lub szkoły **wpisuje do Karty** ustalone formy, sposoby i okres udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla ucznia oraz wymiar godzin, umieszcza datę i podpis.

W przypadku **ucznia** posiadającego **orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego** formy, sposoby i okres udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej ustalone dla ucznia oraz wymiar godzin, **umieszcza się w Indywidualnym Programie Edukacyjno – Terapeutycznym.**

Dyrektor przedszkola, szkoły i placówki **informuje na piśmie rodziców** ucznia o **ustalonych formach, sposobach i okresie** udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz **wymiarze godzin**, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane.

19

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje się i udziela na zasadach określonych w niniejszym rozporządzeniu:

- **Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych: 01.09.2011 r.**
- **Gimnazja: 01.09.2011 r.**
- **Szkoły specjalne wszystkich typów oraz oddziały specjalne: 01.09.2011 r.**
- **Placówki: 01.09.2011 r.**

- **Szkoły podstawowe: 01.09.2012 r.**
- **Szkoły ponadgimnazjalne: 01.09.2012 r.**

20

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Wyjątek w tej regulacji:

- W przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej i w gimnazjum **zespół tworzy się przed opracowaniem arkusza organizacji na rok szkolny 2011/2012**
- Zespół, **nie później niż do 30 kwietnia** danego roku określa zalecane formy i sposoby pomocy
- Dyrektor, na tej podstawie **planuje organizację pomocy, w roku szkolnym 2011/2012 (w arkuszu organizacji)**
- Analogicznie, rok później, w szkole podstawowej i ponadgimnazjalnej

21

Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie

1. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych**
2. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz ośrodkach**

22

**Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia,
wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych
oraz niedostosowanych społecznie**

Z ustawy o systemie oświaty wynika, że:

system oświaty zapewnia w szczególności:

- możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną, zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami
- opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwienie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych

*ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)

23

**Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia,
wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych
oraz niedostosowanych społecznie**

Kształcenie specjalne może być organizowane

we wszystkich typach szkół:

- w szkołach podstawowych
- w gimnazjach
- w szkołach ponadgimnazjalnych

oraz we wszystkich rodzajach szkół:

- ogólnodostępnych
- ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi
- ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi
- integracyjnych
- specjalnych

24

Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie

Zasadą, wynikającą z art. 71b ustawy o systemie oświaty jest **organizowanie kształcenia specjalnego na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego**, wydanego **(na wniosek rodziców lub opiekunów prawnych dziecka)** przez publiczną poradnię psychologiczno – pedagogiczną*

- Kształcenie specjalne organizowane jest także **dla dzieci i młodzieży z chorobami przewlekłymi i z zaburzeniami psychicznymi** przebywających na leczeniu w zakładach opieki zdrowotnej – w tym przypadku **nie jest wymagane orzeczenie** o potrzebie kształcenia specjalnego.

*ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

25

Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie

- **Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka** posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, na wniosek rodziców, zapewnia mu odpowiednią formę kształcenia, uwzględniając rodzaj niepełnosprawności, w tym stopień upośledzenia umysłowego (dotyczy szkół specjalnych i ośrodków) *
- Jeżeli orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego zaleca natomiast kształcenie dziecka odpowiednio w przedszkolu specjalnym albo w przedszkolu, szkole podstawowej lub gimnazjum, ogólnodostępnych lub integracyjnych, odpowiednią formę kształcenia, na wniosek rodziców, zapewnia **jednostka samorządu terytorialnego właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka**, do której zadań własnych należy prowadzenie przedszkoli lub szkół*

*ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

26

**Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia,
wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych
oraz niedostosowanych społecznie**

Kształcenie specjalne organizuje się

dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych:

- 1) niesłyszących
- 2) słabo słyszących
- 3) niewidomych
- 4) słabo widzących
- 5) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją
- 6) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim
- 7) z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub
- 8) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 9) z niepełnosprawnościami sprzężonymi

**dla dzieci i młodzieży niedostosowanych
społecznie i zagrożonych
niedostosowaniem społecznym**

27

**Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia,
wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych
oraz niedostosowanych społecznie**

Kształcenie specjalne dla dzieci i młodzieży:

- **z chorobami przewlekłymi**
- **z zaburzeniami psychicznymi**
- **z zaburzeniami zachowania**
- **zagrożone uzależnieniem**

posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, które przed dniem wejścia w życie rozporządzenia rozpoczęły naukę w szkole lub oddziale integracyjnym, mogą kontynuować naukę w szkole lub oddziale aż do ukończenia szkoły danego typu.

28

Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie

Uczniowi niepełnosprawnemu każda szkoła (ogólnodostępna, integracyjna i specjalna) zapewnia:

- obowiązkowe zajęcia edukacyjne
- dodatkowe zajęcia edukacyjne
- zajęcia specjalistyczne wspomagające rozwój dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi

w tym w szczególności:

- realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego
- odpowiednie warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne
- realizację programu nauczania i wychowania z wykorzystaniem odpowiednich form i metod pracy
- zajęcia rewalidacyjne
- integrację ze środowiskiem rówieńczym
- pomoc rodzicom dzieci i młodzieży niepełnosprawnych w zakresie doskonalenia umiejętności niezbędnych we wspieraniu ich rozwoju

29

Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie

W szkolnym planie nauczania należy dodatkowo uwzględnić dla uczniów niepełnosprawnych, w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności, następujące zajęcia rewalidacyjne:

- 1) korekcyjne wady postawy
- 2) korygujące wady mowy
- 3) orientacji przestrzennej i poruszania się
- 4) nauki języka migowego
- 5) inne, wynikające z programów rewalidacji*

*rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych

30

Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie

Finansowanie kształcenia specjalnego:

Jednostki samorządu terytorialnego otrzymują **zwiększoną subwencję oświatową** na uczniów niepełnosprawnych i przewlekle chorych

- Standard dla każdego ucznia – 4 364,39 zł
- Dodatkowo dla uczniów gimnazjów – waga P26=0,04
- Dodatkowo dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych – waga P7=0,082
- Dodatkowo dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów na terenach wiejskich i w małych miastach – waga P1=0,38

- **Dodatkowo dla ucznia niepełnosprawnego:**
- waga P2=1,40 – z upośl. umysł. w stopniu lekkim,
- waga P3=2,90 – niewidomi, słabo widzący, z niepełnosprawnością ruchową,
- waga P4=3,60 – niesłyszący, słabo słyszący, z upośl. umysł. w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
- waga P5=9,50 - z upośl. umysł. w stopniu głębokim

- Waga P6=0,80 - **dodatkowo** dla ucznia niepełnosprawnego w oddziale integracyjnym

- **Zwiększona subwencja dla ucznia przewlekle chorego:**
- waga P2=1,40 – dla uczniów z chorobami przewlekłymi
- waga P24=0,60 – dla uczniów klas terapeutycznych
- waga P22=1,00 - dla ucznia w szkole zorganizowanej w zakładzie opieki zdrowotnej

- **Dzieci niepełnosprawne i przewlekle chore objęte wychowaniem przedszkolnym** otrzymują wagę P28=4,00

- *rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego– opracowywane na każdy rok budżetowy

31

Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie

Kształcenie specjalne może być prowadzone dla uczniów, którzy rozpoczną naukę **od dnia 1.09.2012 r.:** do końca roku szkolnego, w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy :

- 1) 18. rok życia - w przypadku szkoły podstawowej
- 2) 21. rok życia - w przypadku gimnazjum
- 3) 23. rok życia - w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej

Dla uczniów, którzy rozpoczęli lub rozpoczną naukę w szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych w szkołach ogólnodostępnych **do dnia 31 sierpnia 2012 r.:**

- 1) 18. rok życia - w przypadku szkoły podstawowej
- 2) 21. rok życia - w przypadku gimnazjum
- 3) 24. rok życia - w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej

32

**Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia,
wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych
oraz niedostosowanych społecznie**

Sprawdzian i egzaminy zewnętrzne:

- dostosowanie **warunków i form** sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych dla wszystkich uczniów niepełnosprawnych w zależności od rodzaju niepełnosprawności
- dostosowanie **warunków** sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych dla uczniów niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym

w gimnazjach: od 01.09.2011 r.

w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych: **od 01.09.2012 r.**

33

**Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia,
wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych
oraz niedostosowanych społecznie**

W szkołach zatrudnia się dodatkowo nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej:

- **obligatoryjnie** w przedszkolach i szkołach integracyjnych oraz w przedszkolach i szkołach z oddziałami integracyjnymi
- **możliwość zatrudnienia po uzyskaniu zgody organu prowadzącego** w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych

Dyrektor przedszkola lub szkoły **ustala zajęcia, które**, ze względu na indywidualne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, **prowadzą lub w których uczestniczą nauczyciele i specjaliści, o których mowa powyżej.**

34

Rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie

Kształcenie specjalne organizuje się na zasadach określonych w niniejszych rozporządzeniach:

- **Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych: 01.09.2011 r.**
- **Gimnazja: 01.09.2011 r.**
- **Szkoły specjalne wszystkich typów oraz oddziały specjalne: 01.09.2011 r.**
- **Placówki (art. 2 pkt. 3, 3a, 5 i 7 USO): 01.09.2011 r.**

- **Szkoły podstawowe: 01.09.2012 r.**
- **Szkoły ponadgimnazjalne: 01.09.2012 r.**

35

Zmiany zawarte są również w rozporządzeniach:

w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych

w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz szkół publicznych

w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych

w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych

w sprawie ramowego statutu publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej

36

**Wybrane zmiany dotyczące kształcenia
uczniów ze specjalnymi potrzebami
edukacyjnymi w pozostałych
rozporządzeniach**

37

**Rozporządzenie w sprawie rodzajów
i szczegółowych zasad działania placówek publicznych**

Rodzaje placówek

- placówki oświatowo-wychowawcze
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze
- specjalne ośrodki wychowawcze
- ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze
- bursy
- domy wczasów dziecięcych

38

Rozporządzenie w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych

Nowa definicja placówek oświatowo- wychowawczych:

Placówkę określa się poprzez jej zadania edukacyjne, wychowawcze, kulturalne, profilaktyczne, prozdrowotne, sportowe i rekreacyjne (bez wyszczególnienia katalogu tych placówek).

Umożliwia to organom prowadzącym większą elastyczność w dostosowywaniu organizacji placówek do konkretnych potrzeb środowiska.

39

Rozporządzenie w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych

Młodzieżowe ośrodki wychowawcze

- **dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie** wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania i resocjalizacji jako **resocjalizacyjno- wychowawcze**, a dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim jako **resocjalizacyjno- rewalidacyjne**.

Zadania:

- eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do życia zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi
- realizowane, w szczególności, przez organizowanie zajęć edukacyjnych, rewalidacyjnych, **resocjalizacyjnych** oraz profilaktyczno-wychowawczych.

40

Rozporządzenie w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych

Młodzieżowe ośrodki socjoterapii

- **dla dzieci i młodzieży**, które z powodu zaburzeń rozwojowych, trudności w uczeniu się i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym są **zagrożone niedostosowaniem społecznym** i wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania.

Zadania:

- eliminowanie przyczyn i przejawów zaburzeń zachowania oraz przygotowanie wychowanków do życia zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi
- realizowane, w szczególności, przez organizowanie zajęć edukacyjnych, **socjoterapeutycznych** oraz profilaktyczno-wychowawczych.

41

Rozporządzenie w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych

Szkoła w MOW i MOS

W skład młodzieżowego ośrodka wychowawczego i młodzieżowego ośrodka socjoterapii **wchodzi co najmniej jedna z następujących szkół:**

- 1) szkoła podstawowa specjalna
 - 2) gimnazjum specjalne
 - 3) szkoła ponadgimnazjalna specjalna
- Młodzieżowy ośrodek socjoterapii, w skład którego w dniu wejścia w życie rozporządzenia nie wchodzi co najmniej jedna z w/w szkół, może funkcjonować **nie dłużej niż do dnia 31 sierpnia 2012 r.**

42

**Rozporządzenie w sprawie rodzajów
i szczegółowych zasad działania placówek publicznych**

Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze

Prowadzone są w szczególności dla dzieci
i młodzieży niepełnosprawnych:

- 1) niesłyszących i słabo słyszących
- 2) niewidomych i słabo widzących
- 3) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją
- 4) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- 5) z niepełnosprawnościami sprzężonymi
- 6) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
umiarkowanym lub znacznym

43

**Rozporządzenie w sprawie rodzajów
i szczegółowych zasad działania placówek publicznych**

**Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy
współpracuje**

ze szkołami ogólnodostępnymi

w zakresie diagnozowania i rozwiązywania
problemów dydaktyczno-wychowawczych
uczniów niepełnosprawnych,
uczęszczających do tych szkół oraz w
zakresie organizowania i udzielania tym
uczniom pomocy psychologiczno-
pedagogicznej, w szczególności
metodycznego i merytorycznego wsparcia
nauczycieli tych szkół.

44

Rozporządzenie w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych

Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze

umożliwiają realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki dzieciom i młodzieży :

- **z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi**
- **z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim**
– w formie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

Wychowankami ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych mogą być dzieci i młodzież w wieku **od 3 roku życia do 25 roku życia**.

45

Rozporządzenie w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych

Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy

Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami jest **grupa wychowawcza**, którą opiekuje się wychowawca.

- Liczba wychowanków w grupie wychowawczej wynosi:
w przypadku wychowanków **z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim** - do 4
- w przypadku wychowanków **z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi** - do 8, z tym że w przypadku współwystępującego **autyzmu** - do 4.

Czas pracy ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego wynosi **nie mniej niż 8 godzin dziennie**.

- Czas pracy ośrodka i organizację zajęć określa dyrektor ośrodka w uzgodnieniu z organem prowadzącym ośrodek.

46

Rozporządzenie w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych

Koszty pobytu wychowanka całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej (np. domu dziecka) w:

- młodzieżowym ośrodku wychowawczym
- młodzieżowym ośrodku socjoterapii
- specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym
- specjalnym ośrodku wychowawczym
- ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym

oraz **pokrycie kosztów zaopatrzenia wychowanka** w odzież, obuwie, środki czystości i środki higieny osobistej, leki, okulary, podręczniki i pomoce szkolne oraz kieszonkowe **pokrywa placówka opiekuńczo – wychowawcza**.

47

Rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz szkół publicznych

Organizacja pracy przedszkola i szkoły:

Arkusze organizacji pracy przedszkola i szkoły zatwierdzone są przez organ prowadzący do dnia **25 maja** danego roku.

Arkusze organizacji pracy przedszkola i szkoły zawiera **godziny** na realizację **zajęć** z zakresu **pomocy psychologiczno – pedagogicznej**.

48

Rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz szkół publicznych

Organizacja pracy:

W oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych w zakresie organizacji wychowania, nauczania i opieki, stosuje się przepisy w sprawie ramowego statutu publicznego przedszkola.

Liczebność oddziałów:

- **nie określa się minimalnej liczby uczniów niepełnosprawnych** w oddziałach specjalnych i oddziałach integracyjnych, co daje organom prowadzącym możliwość dostosowania liczby uczniów w oddziale do możliwości środowiskowych i lokalowych
- **liczba uczniów** podczas zajęć prowadzonych przez jednego nauczyciela w **świetlicy** zorganizowanej w szkole integracyjnej lub specjalnej powinna odpowiadać liczbie uczniów określonej dla danego oddziału szkoły integracyjnej lub specjalnej.

49

Rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz szkół publicznych

Pomoc materialna dla dzieci i młodzieży

Statut przedszkola i szkoły powinien określać formy opieki i pomocy uczniom, którym z przyczyn rozwojowych, rodzinnych lub losowych potrzebna jest pomoc i wsparcie, w tym również działania na rzecz zorganizowania pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

50

Rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz szkół publicznych

Pomoc nauczyciela zatrudnia się obligatoryjnie:

- w przedszkolu specjalnym, w klasach I-IV szkoły podstawowej specjalnej i w oddziale specjalnym zorganizowanym w szkole ogólnodostępnej dla dzieci/uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Pomoc nauczyciela można zatrudnić (za zgodą organu prowadzącego):

- w klasach V-VI szkoły podstawowej dla uczniów, o których mowa powyżej
- w przedszkolu ogólnodostępnym, przedszkolu ogólnodostępnym z oddziałami integracyjnymi
- w szkole ogólnodostępnej, szkole ogólnodostępnej z oddziałami integracyjnymi oraz w szkole integracyjnej.

Pomocą nauczyciela nie musi być osoba z przygotowaniem pedagogicznym. Dyrektor przedszkola/szkoły ustala zajęcia, w których ze względu na indywidualne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży niepełnosprawnych uczestniczy pomoc nauczyciela.

51

Rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów

w szkołach publicznych

- **zobowiązanie nauczyciela do indywidualizacji działań pedagogicznych**, zarówno na obowiązkowych, jaki i na dodatkowych zajęciach edukacyjnych;
- **pozostawienie na poziomie szkoły decyzji w zakresie śródrocznego promowania ucznia kl. I i II szkoły podstawowej** w ciągu roku szkolnego bez konieczności uzyskania opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, za zgodą rodzica;
- **pozostawienie na poziomie szkoły decyzji w zakresie pozostawienia w tej samej klasie ucznia kl. I-III szkoły podstawowej**, bez konieczności uzyskania opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, po zasięgnięciu opinii rodzica.

52

**Rozporządzenie w sprawie
warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania
uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i
egzaminów
w szkołach publicznych**

- zmiana dotychczasowej formuły wydawania **opinii dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się** w celu dostosowywania warunków sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych do ich indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych:
 - opinia wydawana będzie do ukończenia przez ucznia szkoły podstawowej,
 - określony został sposób postępowania w przypadku ubiegania się o opinię w terminie późniejszym,
 - wydana opinia jest ważna przez wszystkie lata nauki szkolnej – nie będzie konieczne wydawanie kolejnej opinii na następny etap edukacyjny.

53

**Rozporządzenie w sprawie
warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania
uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i
egzaminów w szkołach publicznych**

- **zwiększenie kompetencji szkoły** w zakresie dostosowania **warunków** przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.

w gimnazjach: 01.09.2011 r.

w szkołach podstawowych: 01.09.2012 r.

w szkołach ponadgimnazjalnych: 01.09.2012 r.

Szczegółową informację o sposobie dostosowania warunków określa Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

54

Rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych oraz rozporządzenie w sprawie ramowego statutu publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej

- zaznaczenie potrzeby i doprecyzowanie w statucie poradni ściślejszej współpracy poradni z przedszkolami, szkołami i placówkami, a także potrzeba wsparcia merytorycznego nauczycieli

Arkusz organizacyjny:

- 25 maja danego roku to termin zatwierdzenia przez organ prowadzący poradnię arkusza organizacji na kolejny rok szkolny.

55

Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Zachęcam do szczegółowej analizy rozporządzeń oraz pilotażowego wdrażania nowych rozwiązań w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Dziękuję za uwagę.

56